

Project ‘Onder de vijgenboom’ maakt ruimte voor ontmoeting, zingeving en empowerment

In 2009 zijn René Rosmolen en Jan van Baardwijk gestart met het project ‘Onder de vijgenboom’. We hadden een kort interview met René Rosmolen.

Wat is kenmerkend voor ‘Onder de vijgenboom’?

‘Wat wij belangrijk vonden toen we dit project in 2009 startten, is dat we de ouderdom niet wilden problematiseren maar valideren. Dat wil zeggen: niet de nadruk leggen op verval en eenzaamheid, maar ruimte maakten voor ontmoeting, zingeving en empowerment.

Traditioneel worden ouderen in de kerken vaak gezien als object: ze krijgen een bloemetje, iemand gaat bij ze op bezoek of ze worden voor een maaltijd uitgenodigd. Wij wilden ouderen aanspreken als subject, als mensen die op zoek zijn naar zingeving, die in groepen willen onderzoeken wat er waardevol is in de laatste levensfase. En dan niet alleen kerkelijke ouderen maar mensen van alle gezindten.’

Welke activiteiten organiseren jullie?

‘We zijn op zoek gegaan naar verschillende werkvormen. Eigenlijk zijn we vrij argeloos begonnen, ik dacht: wat zou ik zelf leuk vinden als ik oud was? Zo kwamen we op het bespreken van poëzie en essays van Andriessen, filmkringen, kringen rondom het levensverhaal, en symposia. Er bleek wonderlijk veel belangstelling te zijn, voor alle activiteiten. Onlangs hebben we het onderwerp ouderdom in kunstgeschiedenis en filosofie aangeboden. Ook hier was weer veel belangstelling voor.

We hebben ook de foto-expositie Beelden van de ouderdom georganiseerd. Deze toont in elf beelden de waardigheid en kwetsbaarheid in de ouderdom. De foto’s werden tentoongesteld bij het symposium in de Bergkerk. De expositie kan als product van de Vijgenboom verhuurd worden.’

Waarom is aandacht voor zingeving en levensvragen in deze tijd belangrijk?

‘Frits de Lange, hoogleraar ethiek, zegt over onze levensverwachting: ‘In de laatste 25 jaar zijn er evenveel levensjaren bijgekomen als in de 5000 jaar daarvoor’. Dus dit is een nieuw terrein, een onontgonnen gebied. Veel ouderen zijn vitaal als ze met pensioen gaan, en zullen dat nog jaren blijven. Wat doe je met die fase? Je kunt niet altijd blijven vissen als je 65 wordt... Vrijwilligerswerk doen is een mogelijkheid. Maar er is ook behoefte aan aandacht voor de psychologische, zingevende, theologische en spirituele kanten van oud zijn: Hoe ga ik om met verlieservaringen? Welke keuzes heb ik? Wat is het thema van mijn leven? Wie ben ik geweest?’

Wat is de meerwaarde van uw project voor de samenleving?

‘We hebben in onze samenleving te maken met een paradox: we worden ouder maar willen jong blijven. Het gangbare ideaal is dat je er jong uitziet, dat alles leuk moet zijn, het ‘Zwitserslevengevoel’. Onder de vijgenboom zet hier vraagtekens bij: Missen we niet iets als we jong willen blijven? Kun je innerlijk beamen dat je ouder wordt of bent? Dit is echt een stap voor veel mensen, je verklaart jezelf daarmee als oud. Mensen hebben dan behoeften aan uitwisseling, verbinding en richtingwijzers. Die willen wij bieden.’

Heb je tips voor mensen die ook een dergelijk project willen beginnen?

‘Iedereen mag contact met ons opnemen, dan helpen wij ze.’